

Izvedba u nastavi klasičnih jezika

Državni skup za učitelje i nastavnike latinskog i grčkog jezika

Zagreb, 1. rujna 2023.

U organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje 1. rujna 2023. godine održan je drugi ovogodišnji državni stručni skup namijenjen učiteljima i nastavnicima latinskog i grčkog jezika. Tema skupa bila je **Izvedba u nastavi klasičnih jezika**. Državni stručni skup u trajanju od 6 sati održao se u Svečanoj dvorani Klasične gimnazije u Zagrebu. Skupu je nazočio 71 učitelj i nastavnik klasičnih jezika iz svih dijelova Hrvatske.

Uvodno predavanje *Motivi osoba s invaliditetom u tekstovima na latinskom jeziku* održala je Voljena Marić, prof., viši lektor, profesorica metodike na Odsjeku za klasičnu filologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U svom predavanju ponudila je primjer književnih i neknjiževnih tekstova na latinskom jeziku s motivima slijepih osoba. Ponuđeni tekstovi s obzirom na jezičnu kompleksnost primjereni su učenicima osnovne i srednje škole za ostvarivanje ishoda svih domena predmetnog kurikulumata latinskog jezika te ishoda međupredmetnih tema. Epigram Ivana Česmičkog (*Ianus Pannonius*) *In Seneca Lippum* dobar je primjer refleksije grčke književnosti i mitologije. Natpis u katedrali Uznesenja Marijina i Svetog Ruperta u Bečkom Novom Mjestu (Wiener Neustadt), gdje su nakon smaknuća bili pokopani Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan, sadrži izreku *Caecus caecum ducit* („Slijepac slijepca vodi”), prijevod sv. Jeronima iz *Matejeva Evandjelja* (Mt 15,14). Iz dubrovačke baštine Voljena Marić odabrala je epigram Rajmunda Kunića nadahnutog rimskim epigramatičarima Katulom i Marcijalom, a iz suvremenog razdoblja pjesmu *Munuscula Maris* hrvatskog latinista Tona Smerdela o vremenšnom slijepom mornaru koji osluškuje šum morskih valova dok sjedi u sjeni bora. Profesorica Marić također je sudionicima dala korisne konkretne upute za bolju komunikaciju sa slijepim i slabovidnim osobama.

Iduće predavanje održala je Olga Horvat, prof., učitelj savjetnik, učiteljica latinskog i francuskog jezika u Osnovnoj školi Izidora Kršnjavoga u Zagrebu. U izlaganju pod naslovom *Uloga stranih jezika u poučavanju latinskoga jezika* prikazala je, na temelju svoje dugogodišnje nastavne prakse, brojne primjere povezivanja latinskoga jezika s engleskim, francuskim i drugim stranim jezicima. Cilj je da primjeri predloženih zadataka učenicima osnovne škole olakšaju učenje latinskoga jezika i povećaju motivaciju, a usvajanje jezičnih i civilizacijskih sadržaja učine zanimljivima. Posebno je istaknula potrebu vizualizacije latinskog teksta odnosno leksika ili morfologije izradom slikovnog rječnika, igrom asocijacija koje kod učenika pobuđuju znatiželju;

zatim je naglasila ulogu pripovijedanja anegdota, upućivanja na konkretne primjere u svakodnevnom životu (npr. pecivo kajzerica), uključivanja pjesmica npr. *Jean Petit qui danse* pri usvajanju vokabulara latinskog jezika za dijelove tijela, a svakako je poželjno da se učenici tijekom nastavnog sata smiju i vesele u pedagoško opravdanoj mjeri.

Nastavnica latinskog i grčkog jezika u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, Dubravka Matković, prof. savjetnik, održala je izlaganje *Putopisi u nastavi latinskog i grčkog jezika*, objasnivši na početku izlaganja da će govoriti o obradi putopisnih sadržaja u latinskim i grčkim izvornim tekstovima na nastavi klasičnih jezika i napominjući da su putopisni sadržaji uvijek zanimljiva tema svim generacijama. Naime, tekstovi su pisani jednostavnim jezikom, razumljivi su učenicima i često se mogu povezati sa suvremenim tekstovima sličnoga sadržaja, što ih čini pogodnim za obradu na nastavi klasičnih jezika. Na konkretnim primjerima metodičke razrade jedne nastavne jedinice (prijedlog naslova nastavne jedinice: Herodot i Cezar – putnici antičkim svijetom) u vremenskom trajanju od 45 odnosno 90 minuta, pokazala je načine kojima povezuje kurikulumске domene s tekstom kao ishodištem, tj. načine realizacije tekstualnih i kontekstualnih ciljeva prilikom čitanja latinskih i grčkih tekstova putopisnog sadržaja. Nastavnik može samostalno odabrati načine realizacije (jedan ili oba autora u izvorniku, ili neka druga varijanta). Također je ponudila dodatne zadatke za samostalni ili grupni rad.

Predavanje i radionicu *Obrada vokabulara u strukovnim školama* održala je Dora Kovačević Kauzlarić, profesor mentor, nastavnica latinskog i talijanskog jezika u Medicinskoj školi u Rijeci. U predavanju je prikazala primjere vlastite nastavne prakse, tj. aktivnosti kojima utječe na povećanje interesa učenika za praćenje nastavnog sadržaja, osobito jer se sadržaj povezuje sa svakodnevnim životom. U svojoj nastavnoj praksi kontinuirano provodi oblike suradničkog učenja. Tijekom radionice sudionicima je podijelila nastavne listiće sa zadacima jezičnog sadržaja latinskoga jezika leksikom prilagođenima smjeru farmaceuta uz osobit naglasak na uočavanje i upotrebu latinizama. U nastavku radionice sudionici, poput učenika na nastavnom satu, pripremljeno su ljekovito sušeno bilje prepoznavali po mirisu i izgledu te pridruživali latinsku nomenklaturu i hrvatske narodne nazive. Na kraju radionice sudionici su se složili da aktivnosti taktalnog poučavanja učenicima olakšavaju usvajanje i razumijevanje jezičnih i civilizacijskih sadržaja i znatno doprinose trajnom pamćenju.

Završno predavanje *Commentariolum petitionis / Bestiarium Antiquum – primjeri dobre prakse* održala je nastavnica latinskoga jezika i povijesti u Prirodoslovnoj školi Vladimira Preloga u Zagrebu, Ana Kadović, prof. mentor, prezentirajući dvije nastavne teme iz latinskoga jezika koje je provela u prva dva razreda srednje škole. Kao temu za 1. razred srednje škole predstavila je interdisciplinarnu nastavnu temu *Commentariolum petitionis ili kako provesti rimske izbore*, kojom je pokazala načine povezivanja predmetnih ishoda nastave latinskoga jezika i povijesti, te

međupredmetnih tema „Građanski odgoj i obrazovanje” i „Učiti kako učiti”. Pokazala je kreativne radove svojih učenika (video zapisi, plakati...) koji su, nakon stjecanja osnovnih znanja o rimskim magistraturama i radom na izvornome tekstu, provodeći vlastite „rimske izbore” usporedili rimski i suvremeni demokratski sustav. Za 2. razred srednje škole prikazala je nastavne materijale nastale u suradnji s Galerijom Arheološkog muzeja u Zagrebu kao dio izložbe *Bestiarium Antiquum*. Učenici su radom na raznovrsnim arheološkim artefaktima, izvornim tekstovima te slikovnim materijalima učili o životinjama u antici te odnosu rimskoga društva prema njima.

Državnom stručnom skupu nazočio je 71 sudionik. Sudjelovali su učitelji i nastavnici latinskog i grčkog jezika iz osnovnih škola, gimnazija i srednjih škola te strukovnih škola. *Forms* evaluaciju ispunilo je 65 sudionika pozitivno ocijenivši zanimljivost izlaganja, praktičnu iskoristivost i primjenu dobivenih informacija u vlastitoj nastavnoj praksi, komunikaciju tijekom skupa, te ugodno i srdačno ozračje. Sve predavačice ocijenjene su ocjenom odličan za zanimljivost izlaganja i komunikaciju, te ocjenom odličan za korisnost informacija koje su ponudile u svojim predavanjima. Prosječna ocjena za organizaciju stručnog skupa je 4,95, a komunikacija organizatorice i voditeljice tijekom skupa 5,00, na temelju čega se može zaključiti da je skup bio izuzetno dobro prihvaćen. Državni stručni skup u trajanju od 6 sati organizirala je Kornelija Pavlić, prof. izvrsna savjetnica, vanjska suradnica Agencije za odgoj i obrazovanje za klasične jezike.

Kornelija Pavlić